

Pesten op school, hoe ga je er mee om?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

VOORWAARDEN

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders)
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een contactpersoon nodig. De contactpersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.
- Onze contactpersoon is Nel Bernardon.

HET PROBLEEM DAT PESTEN HEET:

- De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest.
- Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

HOE WILLEN WIJ DAAR MEE OMGAAN?

- Wij maken structureel gebruik van de methode Leefstijl.
- Op school willen we wekelijks een onderwerp in de kring aan de orde stellen.
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen.
- Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals; spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.
- Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
- Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen.

Handboek

Pestprotocol

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- briefjes doorgeven
- beledigen
- opmerkingen maken over kleding
- isoleren
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- op weg naar huis achterna rijden
- naar het huis van het slachtoffer gaan
- bezittingen afpakken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer

Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan. Ze moeten duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Regels:

- Een belangrijke regel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij:
- je mag niet klikken, maar.....
als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt je er zelf niet uit, dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.
- Een tweede regel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.
- Samenwerken zonder bemoeienissen:
School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Handboek **Pestprotocol**

Schoolregels:

De volgende regels bespreken we met de leerlingen:

- Luisteren naar elkaar
- Probeer een ruzie zelf op te lossen met praten
- Vertel aan de leerkracht als er een klasgenootje gepest wordt. Dit is geen klikken.
- Blijft de pester doorgaan, vertel het aan de leerkracht.
- Vertel aan de leerkracht als er iets gebeurt dat je niet prettig vindt, of gevaarlijk vindt.
- Word je gepest, praat er thuis ook over. Houd het niet geheim.
- Iedereen mag er zijn. We beoordelen elkaar niet op uiterlijk.
- Doe niets bij een ander dat jezelf ook niet prettig vindt.
- Kom niet aan de ander als deze het niet prettig vindt.
- Spreek elkaar aan met de voornaam; geen scheldwoorden gebruiken.
- Als je kwaad bent, niet slaan, schoppen krabben. Je blijft van de ander af en probeert het op te lossen met praten. Lukt het niet, ga naar de leerkracht.
- Uitlachen, roddelen, dingen afpakken, buitensluiten doen we niet. Iedereen is welkom.
- Je zit niet aan andermans spullen.
- Opzettelijk iemand pijn doen, opwachten na schooltijd, achterna zitten om te pesten, doen we niet. Dat wil jezelf ook niet.
- Nieuwe kinderen zijn welkom. We zorgen ervoor dat ze zich thuis voelen.

Gouden regels voor veiligheid op school:

1. Binnen wandelen, buiten rennen
2. Van elkaar afblijven
3. Gebruik geen grove taal
4. Een ruzie los je pratend op
5. Let eerst op jezelf; dan pas op de ander
6. Iedereen hoort erbij
7. Stop... denk... doe
8. Pesten....pikken we niet

Deze gouden regels gelden ook voor de volwassenen, daarnaast vragen we de ouders om:

1. Respectvol om te gaan met elkaar
2. Van een kinderruzie, geen ouder ruzie te maken
3. De kinderen in school voor te laten gaan
4. In school en op het schoolplein niet te roken
5. Geen honden mee te nemen op het schoolplein of in de school.

Toevoeging:

Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels, in overleg met de leerkracht.

Die aanvulling wordt opgesteld, door en met de groep, dit zijn de z.g.n groepsregels
Zowel schoolregels als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

We bieden alle regels tegelijk aan en iedere groep kiest een regel van de week en hangt deze goed zichtbaar op in het lokaal. *Ook kunnen we een regel, goed zichtbaar, in gangen van de school ophangen.*

Handboek
Pestprotocol

AANPAK VAN DE RUZIES EN PESTGEDRAG IN VIER STAPPEN:

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

STAP 1:

Er eerst zelf (en samen) uit te komen.

STAP 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

STAP 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties).

STAP 4:

Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties).

Ook wordt de naam van de ruziemaken/ pester in de "Dit-kan-niet" map genoteerd. Bij iedere melding in de map omschrijft de leerkracht 'de toedracht'. Bij de derde melding in de map worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie-pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Handboek **Pestprotocol**

Consequenties:

- **De leerkracht heeft het idee dat er sprake is van onderhuids pesten:**

In zo'n geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.

- **De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest (of de gepeste of medeleerlingen komen het bij hem melden), vervolgens leveren stap 1 t/m 4 geen positief resultaat op voor de gepeste.**

De leerkracht neemt duidelijk een stelling in.

De straf is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en geen verbetering vertoond in zijn / haar gedrag:

FASE 1:

- Een of meerdere pauzes binnen blijven, voor de kleuters geldt dat zij tijdens het buitenspelen 20 minuten boven aan de trap moeten staan.
- Voor groep 3 geldt dat een kind dan tijdens het buitenspeel 20 minuten boven aan de trap blijft staan.
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn.
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem geldt pas vanaf groep 4.
- Door gesprek: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.
- Het gaat erom vanaf groep 1 t/m groep 8 dat de kinderen bewust worden van het gedrag en dat er duidelijke afspraken worden gemaakt.

FASE 2:

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in de 'pestprotocol' map en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.
- Het kind krijgt een straf uit fase 1.
- Dit geldt ook voor de kleuters en groep 3.

FASE 3:

- De sancties uit fase 1 en 2 blijven van kracht en er volgt een verzwaring van de straf.
- Voor groep 4 t/m 8 geldt dat een kind een week lang binnen blijft tijdens de pauze.
- Voor de kleuters en groep 3 geldt dat de kinderen dan een hele week boven aan de trap staan tijdens de pauze.

Fase 4:

Fase 1,2, 3 blijven van kracht.

- We kiezen er in deze fase voor om een kind dan wel in een andere klas te plaatsen, dan wel bij de directie voor de periode van 1 week.

Fase 5:

Handboek

Pestprotocol

- Fase 1,2,3,4 blijven van kracht.
- In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.
- Er wordt hierbij gezorgd voor voldoende en vooral veel werk. Een kind moet hier zelfstandig mee aan het werk kunnen! Dit geldt voor groep 1 t/m 8.

Per leerjaar gaat de straf van een kind 1 fase terug!

Begeleiding van de gepeste leerling:

Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten
Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen
Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
Sterke kanten van de leerling benadrukken
Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt
Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
Het gepeste kind niet over beschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding van de pester:

Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
Excuses aan laten bieden
In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? *
Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen ; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD

Handboek **Pestprotocol**

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

Adviezen aan de ouders van onze school:

Ouders van gepeste kinderen:

- a. Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- b. Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- c. Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- d. Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- e. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- f. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Ouders van pesters:

- a. Neem het probleem van uw kind serieus
- b. Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden
- c. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- d. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- e. Besteed extra aandacht aan uw kind
- f. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- g. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- h. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Alle andere ouders:

- a. Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- b. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- c. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- d. Geef zelf het goede voorbeeld
- e. Leer uw kind voor anderen op te komen.

Handboek
Pestprotocol

f. Leer uw kind voor zichzelf op te komen

Dit **PESTPROTOCOL** heeft als doel:

- Alle kinderen mogen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.
- Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.
- Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Leerkrachten en ouders uit de oudercommissie en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit **PESTPROTOCOL**

